

Anita oppdaget
at ektemannen
var transvestitt

– Det verste var at han løy for meg

En dag Anita Schmidt kommer tidligere hjem enn avtalt, oppdager hun en tom strømpebuksepose i søppelbøtten. Var Claes utro? Sannheten skulle vise seg å være en helt annen.

TEKST: GRY THUNE • FOTO: INGEBORG BENTHORSLAND, CHRISTINE HEIM OG PRIVAT

I EN STADIG tilbakevendende og foretelt drøm leter Anita etter ektemannen. Men hver gang hun finner ham, forvinner han fra henne. Som om det er noe hun aldri får spurt ham om. Som om det er noe han aldri får fortalt henne.

Efter 15 år som kjørestor kommer hun en augustdag i 1989 inn i et tidligere hjem enn varslet. I én uke har hun vært bortreist, og nå berger en ukjent parfymehått i kuffa inn på soverommet. I søppelbøtta ligger en pose det har vært strømpebukser i, men av et merke hun ikke bruker. Det knyr seg i hele henne. Har han en annen? Er alt de har hatt sammen, over? Slik raser tankene idet hun rykker som en gal til Claes, som hun vet er på jobb.

Bak skrivebordet sitter han. Og denne gangen er det ingen steder å forvinnse.

– Hvenn har vært hjemme? forlanger Anita å få vite.

Men svaret hun får, er et helt annet enn forventet. Likevel er det som om alt faller på plass når hun sier:

– Det er ingen annen. Det er bare meg, jeg er transvestitt.

gangen, men jeg hadde alltid en bortforklaring. Nå hadde hun funnet noe, men jeg ante ikke hva.

Hjemme igjen forlanger Anita å få se dameklærne ektemannen innsomner å ha tatt på seg hver gang han har vært alene hjemme. I alle år har hun smoket seg opp til kofferten han har gjort på loftet, men nå tar de turen sammen. Fortsett i praktisk modus gir Anita

visst det. På handlene, der de later som om det er Anita som skal ha nye klær, er de likevel begge lettere stresset. Tidligere har Claes kun våget å handle dameklær på morsdagen og lille julaften og svart «sentrert slinn som meg» på spørsmålet om hvilken størrelse kona bruker. Og alltid litt klær i et par størrelser mindre. Men nå får han endelig noe som passer – og passer sammen. For fra første stand burker han dette len i bane.

– Om jeg og andre skal se på deg når du har klødd deg om, så må det være en person det er behagelig å tite på. Alt må passe sammen.

SÅ OVERMANNEN Anita av store, hange spørsmål. Vil du være klødd som kvinne hele tiden? Vil du være kvinne? Skal vi fortsatt være gift? Vil du heller være gift med en mann? Og ikke minst: Hvorfor har du ikke fortalt det?

– Det vanskeligste var at han hadde løyet for meg i så mange år. Er det noe annet han har løyet om, hørte jeg på.

Efter flere måneders piglende dialog, blir Claes trodd på dette:

– Det er ikke så lett å fortelle ting om seg selv, som man ikke selv klær i respektene. Jeg hadde ikke bare løyet for Anita, jeg hadde løyet for meg selv. Jeg hadde prøvd å være en «riktig»

KLEDD SOM SARA. Mens Anita kan være uir på hvordan andre møter Sara, kunne det ikke brydd Claes minde. – Jeg tenker det er for sjelden folk får anledning til å se en transvestitt, så når de først får anledningen, bør de titte ekstra godt.

HELE LIVET er det nettopp-dette Claes har fryktet. Å bli oppdaget var det verste som kunne skje. – Jeg var livredd. Jeg hadde ingen respekt for meg selv, så hvordan kunne jeg da tro at andre skulle respektere meg? Jeg gjorde alt jeg kunne for å skjule det. Anita holdt på å oppdage meg vedlig mange

gjennom løyet for å se om noe må vaskes.

Så ber hun ham om å kle seg om for henne. Ennå minnes Claes følelsen av total nakenhet da hun for første gang lar et annet menneske se seg i kvitneklær. Og den ubekrivelige følelsen av lettelse da Anita sier: «Det der var jo ikke så fint. Vi går og klipper etter nye klær til deg.»

ET EKTEMANNEN bruker dameklær, er det minste problemet for Anita, det er som om hun ubevist har

Claes

«Jeg hadde ikke bare løyet for Anita. Jeg hadde løyet for meg selv.»

SAMMENSETT:
– Anita har holdt ut med veldig mye. Hun har latt meg få lov til å utforske meg selv, sier Claes.

Dette er transvestittisme

- Trangen til å kle seg og agere som det motsatte kjønn, og dermed for en tid føle at man tilhører det.
- En person med dette behovet kalles transvestitt eller transe.

Kilde: Wikipedia

En dag Anita Schmidt kommer tidligere hjem enn avtalt, oppdager hun en tom strømpebuksepose i søppelbøtten. Var Claes utro? Sannheten skulle vise seg å være en helt annen.

TEKST: GRYTHUNE • FOTO: INGEBORG ØIEN THORSLAND, CHRISTINE HEIM OG PRIVATE

I EN STADIG tilbakevendende og fortvilet drøm leter Anita etter ektemannen. Men hver gang hun finner ham, forsvinner han fra henne. Som om det er noe hun aldri får spurt ham om. Som om det er noe han aldri får fortalt henne.

Etter 15 år som kjærester kommer hun en augustdag i 1989 én time tidligere hjem enn varslet. I én uke har hun vært bortreist, og nå henger en ukjent parfymelukt i luften inne på soverommet.

I søppelbøtta ligger en pose det har vært strømpebukser i, men av et merke hun ikke bruker. Det knytter seg i hele henne. Har han en annen? Er alt de har hatt sammen, over? Slik raser tankene idet hun sykler som en gal til Claes, som hun vet er på jobb.

Bak skrivebordet sitter han. Og denne gangen er det ingen steder å forsvinne.

– Hvem har vært hjemme? forlanger Anita å få vite.

Men svaret hun får, er et helt annet enn forventet. Likevel er det som om alt faller på plass når han sier:

– Det er ingen annen. Det er bare meg. Jeg er transvestitt.

«Jeg hadde ikke bare løyet for Anita. Jeg hadde løyet for meg selv.»

Claes

ganger, men jeg hadde alltid en bortforklaring. Nå hadde hun funnet noe, men jeg ante ikke hva.

Hjemme igjen forlanger Anita å få se dameklærne ektemannen innrømmer å ha tatt på seg hver gang han har vært alene hjemme. I alle år har han sneket seg opp til kofferten han har gjemt på loftet, men nå tar de turen sammen.

Fortsatt i praktisk modus går Anita

KLEDD SOM SARA: Mens Anita kan være vår på hvordan andre møter Sara, kunne det ikke brydd Claes mindre: – Jeg tenker det er for sjelden folk får anledning til å se en transvestitt, så når de først får anledningen, bør de titte ekstra godt.

HELE LIVET er det nettopp dette Claes har fryktet. Å bli oppdaget var det verste som kunne skje.

– Jeg var livredd. Jeg hadde ingen respekt for meg selv, så hvordan kunne jeg da tro at andre skulle respektere meg? Jeg gjorde alt jeg kunne for å skjule det. Anita holdt på å oppdage meg veldig mange

gjennom tøyet for å se om noe må vaskes.

Så ber hun ham om å kle seg om for henne. Ennå minnes Claes følelsen av total nakenhet da han for første gang lar et annet menneske se seg i kvinneklær. Og den ubeskrivelige følelsen av lettelse da Anita sier: «Det der var jo ikke så fint. Vi går og kikker etter nye klær til deg.»

AT EKTEMANNEN bruker dameklær, er det minste problemet for Anita, det er som om hun ubevisst har

visst det. På handletur, der de later som om det er Anita som skal ha nye klær, er de likevel begge lettere stresset. Tidligere har Claes kun våget å handle dameklær på morsdagen og lille julaften og svart «omtrent sånn som meg» på spørsmålet om hvilken størrelse kona bruker. Og alltid fått klær i et par størrelser mindre. Men nå får han endelig noe som passer – og passer sammen. For fra første stund banker hun dette inn i ham:

– Om jeg og andre skal se på deg når du har kledd deg om, så må det være en person det er behagelig å titte på. Alt må passe sammen.

SÅ OVERMANNES Anita av store, tunge spørsmål. Vil du være kledd som kvinne hele tiden? Vil du være kvinne? Skal vi fortsatt være gift? Vil du heller være gift med en mann? Og ikke minst: Hvorfor har du ikke fortalt det?

– Det vanskeligste var at han hadde løyet for meg i så mange år. Er det noe annet han har løyet om, lurte jeg på.

Etter flere måneders pågående dialog, blir Claes trodd på dette:

– Det er ikke så lett å fortelle ting om seg selv, som man ikke selv klarer å respektere. Jeg hadde ikke bare løyet for Anita. Jeg hadde løyet for meg selv. Jeg hadde prøvd å være en «riktig»

Dette er transvestittisme

- Trangen til å kle seg og agere som det motsatte kjønn, og dermed for en tid føle at man tilhører det.
- En person med dette behovet kalles transvestitt eller transe.

Kilde: Wikipedia

mann, og vanligvis gikk det bra.

Men innimellom hadde jeg behov for å bryte ut av den stramme mannsrollen. Jeg liker godt å være mann, om jeg får være det på min måte.

SAMMEN MED ANITA prøver Claes å finne sin identitet.

– Det skjedde noe med respekten for meg selv da Anita tok min transvestittisme på alvor. For å skjule min identitet, hadde jeg vært veldig macho. Nå fikk jeg god hjelp fra Anita som dro det hele ned, forteller Claes. «Slik er det ingen kvinne som går!» kan hun utbryte når han kommer med litt vel gyngende gange. Også i klesveien er det til å begynne med Anitas smak som styrer, men etter hvert finner Claes fram til sin egen stil.

Stadig sikrere på seg selv blir han med i en forening for transvestitter. Her gir han seg selv navnet Sara Lund. Oftere og oftere drar han på turer, blant annet til Oslo, for å øve seg på å være ute blant folk mens han er i kvinneklær, øve seg på å bli stirret etter. Men i takt med det økende behovet for å ta Sara ut i verden, jo større blir dekkoperasjonene på hjemmebane. Skal Sara ut i bilen, må Anita holde vakt så ingen skal komme overraskende på dem. Etter 14 år er de begge slitne av å skjule det som fyller en stadig større del av samlivet.

«Å kle seg i dameklær må være noe av det mest harmløse en mann kan gjøre.»

Claes

HVA HVIS VI FORTELLER det? Et av de store temaene er hvordan alle de ansatte ved det store konferanse- og underholdningssenteret de driver sammen, vil reagere. Og ikke minst – hvilke negative reaksjoner kan disse risikere å utsettes for, som jobber for en transperson?

Etter å ha veid fram og tilbake, kommer de fram til at neppe alle vil vende dem ryggen. Han forteller det først til noen på jobben, så til noen i familien. På dette tidspunktet, i 2003, er det ennå ingen som har stått fram i Sverige som transvestitt. Likevel tar alle han forteller det til, helt fint, verken venner eller kunder forsvinner. Tvert imot skal forretningen komme til å gå stadig bedre. Kan hende er det sin egen holdning han har overbevist med. For når alt kommer til alt:

– Å kle seg i dameklær må være noe av det mest harmløse en mann kan gjøre, mener Claes.

«KVINNER, MENN OG ALLE vi andre» er tittelen på et av flere foredrag Sara i dag holder både her til lands og i Sverige, der Claes siden 2003 nærmest har vært for «rikstranse» å regne. Fra et liv i skam og i skjul kunne han i februar 2011 motta «Store Talarpriset» i Stockholm – til stående applaus. Her ble blant annet hans evne til, på en humoristisk måte, å bevisstgjøre sine tilhørere om egne fordommer og tankefeller, trukket fram.

Slik forklarer Claes sitt kjernebudskap:

– Vi deltar alle sammen i et skuespill der «man» har hovedrollen. Sånn gjør «man» og sånn gjør «man» ikke. Det merkelige er at alle innordner seg etter «man», selv om ingen noensinne har sett eller truffet «man». Og når vi møter noen som ikke lar seg styres av «man», synes vi de er unaturlige. Hvorfor tillater vi andre å programmere hjernen vår med hvordan vi skal være og tenke, istedenfor å gjøre det selv?

Ulikheter er positivt, utviklende og nærmest livsnødvendig for et levende samfunn. Likevel er vi skeptiske og mistroende i møte med alt som er nytt og annerledes.

ET UMAKE PAR vil Anita og Claes alltid være. Hun i tekkelig kåpe og med et ventende møte i Mariaordenen. Han i skinnjakke og med noe rocka over hele seg. Men mellom dem er det en kjær-

Medvirket i TV-program

● Anita og Claes/Sara var med i «Jentene på Toten» som gikk på NRK2 våren 2010. Du kan lese mer om dem i «Mann er da kvinne» av Marion Arntzen og Kari Kahrs. Eller besøk Claes sin hjemmeside **www.saralund.se**

lig hengivenhet og lekenhet.

– Anita har betydd alt for at vi sitter her som et par i dag. Det finnes to måter å reagere på; redsel eller kjærlighet. Redsel lukker – kjærlighet åpner. Alle har et valg, og Anita valgte kjærlighet. Hun var nysgjerrig og ville vite. Men man må ta jevne steg sammen, et forhold kan ikke dikteres av at bare den ene parten må få utvikles, mener Claes.

Og slik oppsummerer Anita det:

– Det har egentlig ikke vært noen utfordring å ha en mann som lever ut sin kvinnelige side. Det handlet mer om at jeg måtte leve meg inn i et nytt forhold til meg selv og bruke de kunnskapene jeg hadde om meg selv. Å elske et annet menneske for det mennesket er, skaper et forhold som tåler alle slags utfordringer.

@redaksjonen@allers.no